

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 12.1.2009
KOM(2008) 904 lõplik

2007/0198 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE**

EÜ asutamislepingu artikli 251 lõike 2 teise lõigu alusel

nõukogu ühise seisukoha kohta,

mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleises elektrikaubanduses) vastuvõtmist

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE**

EÜ asutamislepingu artikli 251 lõike 2 teise lõigu alusel

nõukogu ühise seisukoha kohta,

mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektrikaubanduses) vastuvõtmist

1. TAUST

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edastamise kuupäev: 19.9.2007
(dokument KOM(2007) 531 – 2007/0198/COD):

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev: 22.4.2008

Regioonide Komitee arvamuse kuupäev: 10.4.2008

Euroopa Parlamendi arvamuse kuupäev, esimene lugemine: 18.6.2008

Ühise seisukoha ühehäälese vastuvõtmise kuupäev: 9.1.2009

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Kõnealune ettepanek on osa ELi maagaasi ja elektrienergia siseturgu käsitlevast kolmandast õigusaktide paketist („kolmas pakett”), mis koosneb kahest direktiivist ja kolmest määrusest.

Paketi peamine eesmärk on kehtestada õigusraamistik, mis on vajalik selleks, et muuta turu avamine täielikult tõhusaks ning luua kodanike ja Euroopa Liidu tööstuse huvides ühtne ELi gaasi- ja elektriturg. Selle abil hoitakse hinnad võimalikult madalal ning parandatakse teenindusstandardeid ja energiavarustuse kindlust.

Seda tehakse järgmiste põhimeetmete abil:

- tõhusam regulatiivne järelevalve sõltumatute riiklike reguleerivate asutuste poolt;
- ameti loomine, et tagada riiklike reguleerivate asutuste tõhus koostöö ja teha otsuseid kõikides asjakohastes piiriülestes küsimustes;

- kohustuslik koostöö võrguettevõtjate vahel, et ühtlustada kogu Euroopas kõik energiatranspordiga seotud eeskirjad ja kooskõlastada investeeringute kavandamine;
- energia tootmise ja ülekandmise tõhus eraldamine, et vältida igasugust huvide konflikti, soodustada võrguinvesteeringuid ja vältida igasugust diskrimineerivat käitumist;
- jaemüügituru suurem läbipaistvus ja parem toimimine;
- suurem solidaarsus ja piirkondlik koostöö liikmesriikide vahel, et tagada suurem varustuskindlus.

3. MÄRKUSED ÜHISE SEISUKOHA KOHTA

3.1. Üldised märkused

Ühine seisukoht, mille nõukogu on vastu võtnud kolmanda paketi moodustava viie dokumendi kohta, sisaldab kõiki komisjoni ettepaneku olulisi komponente, mida on vaja selleks, et tagada gaasi ja elektri siseturu nõuetekohane toimimine ning et üldisemalt saavutada allpool seatud olulised eesmärgid. Seepärast toetab komisjon seda üldiselt (vt punkt 3.2).

Esimesel lugemisel keskenduti nõukogusisese kokkuleppe saavutamisele. Seepärast ei viidud Euroopa Parlamendi vastu võetud muudatusettepanekuid ühisesse seisukohta ametlikult sisse. Sellekohased läbirääkimised toimuvad teisel lugemisel. Mõnesid Euroopa Parlamendi vastu võetud muudatusettepanekuid on siiski ühise seisukoha puhul arvesse võetud (vt punkt 3.3). Komisjon leiab, et teisel lugemisel tuleks arvesse võtta paljusid muidki muudatusettepanekuid (vt punkt 3.4).

3.2. Konkreetsed märkused

Põhilised komisjoni ettepaneku muudatused on järgmised.

3.2.1 Võrgueeskirjade kehtestamine ja muutmine

Ühise seisukohaga muudetakse komisjoni ettepanekut seoses võrgueeskirjade kehtestamise ja muutmise korraga. Ühise seisukohaga kehtestatakse uued ameti koostatavad raamsuunised, mida põhivõrguettevõtjad peavad kohaldama Euroopa võrgueeskirjade väljatöötamisel. (Vt komisjoni hinnang punktis 3.3)

3.2.2 Võrkude investeerimiskava

Komisjoni ettepaneku kohaselt peaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik (ENTSO-E) koostama iga kahe aasta järel võrkude investeerimiskava. Nõukogu on muutnud selle mittesiduvaks soovituslikuks võrkude arengukavaks. (Vt komisjoni hinnang punktis 3.3)

3.2.3 Tariifid

Komisjoni ettepaneku kohaselt peaksid reguleerijad tariifid eelnevalt heaks kiitma. Nõukogu lisan võimaluse, et üksnes metoodika tuleb eelnevalt kehtestada, ja komisjon on sellega nõus.

3.2.4 *Suunised*

Komisjon esitas hulgaliselt suuniseid, mis hõlmavad olemasolevaid suuniseid, mõnda uut teemat ja võrgueeskirjadel põhinevaid suuniseid.

Nõukogu jättis eelkõige välja kõik selgesõnalised viited suunistele, mis on võrgueeskirjade loetelus juba nimetatud. Komisjon võib nõustuda sellise õigusaktide koostamise võimalusega.

Ent nõukogu jättis ka välja suuniste kehtestamise võimaluse. Komisjoni ettepanek sisaldas võimalust kehtestada suunised jaemüügiturgude jaoks. Liikmesriikidel palutakse määratleda andme- ja tarnijavahetuse menetlused, kuid nõukogu on viinud kõnealuse artikli üle direktiivi. Samal ajal on ta jätnud välja suuniste kehtestamise võimaluse. Komisjon võib mõlemaga nõustuda, kuid leiab, et kõik ülejäänud suunised on vaja säilitada selle tagamiseks, et elektri siseturu jaoks õiguslikult siduvate eeskirjade kehtestamise süsteem toimiks nõuetekohaselt.

3.3. Euroopa Parlamendi muudatusettepanekute vastavad ühise seisukoha aspektid

Ühises seisukohas kajastuvad paljud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud, mille sõnastus või sisu on sama. Need on järgmised.

3.3.1 Agentuuri volitused töötada välja raamsuunised ja eeskirjad

Nii nõukogu ühine seisukoht kui ka Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud (muudatusettepanek 32) muudavad komisjoni ettepanekut seoses võrgueeskirjade kehtestamisega. Ühise seisukohaga tuuakse sisse uued ameti koostatavad raamsuunised, mida põhivõrguettevõtjad peavad kohaldama Euroopa võrgueeskirjade väljatöötamisel.

Komisjon toetab ameti jaoks selgemalt määratletud rolli eeskirjade koostamisel. Selle asemel, et esitada oma arvamus alles pärast seda, kui põhivõrguettevõtjad on eeskirjad koostanud, määratleb amet eelnevalt eeskirjadega seotud nõuded raamsuunistena konkreetses valdkonnas.

Samuti teeb Euroopa Parlament ettepaneku, et amet peaks vastu võtma siduvad võrgueeskirjad (muudatusettepanek 14), kuigi nõukogu on jätkuvalt seisukohal, et ainult komisjon saab muuta eeskirjad siduvaks. Komisjon ei saa toetada Euroopa Parlamendi püüet muuta amet tugevamaks, kuna see on vastuolus Euroopa Kohtu otsusega Meroni kohtuasjas, milles on sätestatud, et komisjon ei tohi otsustusõigust üle anda teisele organile.

3.3.2 Konsulteerimine ja järelevalve ENTSO poolt

Nii ühine seisukoht kui ka Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud muudavad komisjoni ettepanekut seoses ENTSO-poolse konsulteerimise ja järelevalvega elektrienergia valdkonnas. Ühises seisukohas selgitatakse ENTSO rolli võrreldes ametipoolse konsulteerimise ja järelevalvega. Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud on samasuunalised, kuid liiga piiravad ega jäta ENTSO-le piisavalt tegevusvabadust seoses konsulteerimise ja järelevalvega.

3.3.3 *ENTSO kulud*

Ühise seisukohaga ja Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutega lisatakse nõue, et reguleerivad asutused peavad heaks kiitma ENTSO kulud, kui need on mõistlikud ja proportsionaalsed.

3.3.4 *Ülekoormustasude kasutamine*

Komisjoni ettepanekus sätestati, et ülekoormustasusid peab kasutama piiriülese võimsuse kindlaksmääramisel või võrku investeerimisel. Sama eesmärk on ka parlamendi muudatusettepanekul 23, milles pannakse ette, et amet kiidab heaks ülekoormustasude kasutamise tariifide alandamiseks. Ühises seisukohas kehtestati uuesti võimalus kasutada tariifide alandamiseks ülekoormustasusid.

Komisjon leiab, et ülekoormustasude kasutamine tariifide alandamiseks vähendab stiimulit kasutada ülekoormustasusid uue infrastruktuuri ehitamiseks. Ühises seisukohas määratletakse siiski selgelt, et eelkõige kasutatakse ülekoormustasusid piiriülese võimsuse kindlaksmääramiseks või võrku investeerimiseks, mitte aga võrgutariifide alandamiseks. Parlamendi muudatusettepaneku suund on õige. Ühine seisukoht, mis hõlmab parlamendi muudatusettepanekut, on komisjonile kompromisslahendusena vastuvõetav.

3.4. Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud, millega komisjon nõustus, kuid mida ei kiitnud heaks nõukogu

3.4.1 Ameti volitused seoses investeerimiskavadega

ENTSO võtab ühise seisukoha alusel vastu soovitusliku 10aastase võrkude arengukava. Amet vaatab kava läbi ning võib teha komisjonile ja ENTSO-le sellekohaseid muudatusettepanekuid. Euroopa Parlament teeb ettepaneku, et amet peaks võtma vastu siduva võrkude investeerimiskava, mille valmistab ette ENTSO. Komisjon ei nõustu sellega, et ametile antakse otsustusõigus võtta vastu siduv investeerimiskava. Komisjon toetab siiski seda, et amet võtab vastu mittesiduva investeerimiskava või et amet kontrollib riiklike reguleerivate asutuste poolt heaks kiidetud riiklike investeerimiskavade ja ENTSO 10aastase võrkude arengukava vastavust.

3.4.2 Tehniline koostöö kolmandate riikidega

Parlamendi muudatusettepanekutega nähakse ette, et liikmesriikide reguleerivad asutused ja amet teevad tehnilist koostööd kolmandate riikide põhivõrguettevõtjatega.

3.4.3 Võimsuse suurendamiseks vajalik halduslike takistuste kõrvaldamine

Parlamendi muudatusettepanekute kohaselt peaksid liikmesriigid läbi vaatama halduslike takistuste kõrvaldamise menetlused, et suurendada võrkude vastastikuse sidumise võimsust.

4. KOKKUVÕTE

Komisjon on seisukohal, et ühises seisukohas säilitatakse komisjoni ettepaneku põhipunktid. Komisjon leiab, et sisulistes küsimustes on ühises seisukohas leitud hea tasakaal ja toimiv kompromiss, mis aitab gaasi ja elektri siseturul tõrgeteta toimida. Samas leiab komisjon, et mitmeid Euroopa Parlamendis esimesel lugemisel vastu võetud muudatusettepanekuid tuleks arvesse võtta alles teisel lugemisel.